

מיצ"ב

מבחן בעברית

כיתה ה' | פנימי

שם התלמיד/ה: _____

הכיתה: _____

לפניכם מבחן בעברית

- במבחן שני טקסטים, שאלות העוסקות בטקסטים אלה ומשימה בהבעה בכתב.
- קראו את הטקסטים בעיון והשיבו על כל השאלות ברצינות רבה ובתשומת לב.
- הקפידו על ניסוח בהיר בכל התשובות ובמשימה בהבעה בכתב.
- אם תתבקשו לבחור תשובה נכונה אחת מבין כמה תשובות, סמנו $\times$ ליד התשובה שבחרתם.
- לרשותכם **90 דקות**, אך אם תזדקקו לזמן נוסף בקשו מהמורה ותקבלו עוד רבע שעה.

בהצלחה!

החתול שחשב כי כלב הוא, והכלב שחשב כי חתול הוא

מאת יצחק בשביס-זינגר

AP photo / Kathy Willens ©

הסופר יצחק בשביס-זינגר נולד בפולין בשנת 1904 וחי שנים רבות בארצות הברית. בתחילת דרכו כתב בעברית, ואחר-כך כתב בידיש. בשנת 1978 זכה בפרס נובל בספרות. הוא נפטר בשנת 1991.

קראו את הסיפור שלפניכם, וענו על השאלות שאחריו.

היה הִיָּה איכר עני, יָאן סְקִיבָה שמו. מתגורר היה עם אשתו ושלוש בנותיו בבקתה מכוסה קש המרוחקת מהכפר, ובבקתה חדר אחד. בְּפָנִים עמדו מיטה, ספסל ותנור, אבל מְרָאָה לא הייתה בבקתה. מראה היא חפץ של מוֹתָרוֹת בבית איכר עני. ובאמת, למה דרושה מראה לאיכר? הרי אין האיכרים סקרנים לראות את צורתם.

5 לאיכר זה היו כלב וחתול בפנים הבקתה. שֵׁם הכלב בּוֹרְק ושם החתול קוֹט. שניהם נולדו בשבוע אחד. גם אם דל מזונם של האיכר ובני משפחתו, לא רעבו אצלם הכלב והחתול. מכיוון שהכלב מעולם לא ראה כלב אחר והחתול מעולם לא ראה חתול אחר, חשב הכלב שהוא חתול, והחתול חשב שהוא כלב. אמנם הם לא היו דומים כלל. הכלב נבח והחתול יילל. הכלב רדף אחרי ארנבות, והחתול ארב לעכברים. אך לא כל היצורים חייבים להיות דומים זה לזה. גם בנות האיכר אינן דומות זו לזו. בורק וקוט חיו בשלום, אכלו מצלחת אחת וניסו לחקות זה את זה. כשנבח בורק ניסה גם קוט לנבוח, וכשיילל קוט ניסה גם בורק לייילל מיאו. לפעמים היה קוט החתול רודף אחרי ארנבת, ובורק הכלב השתדל לצוד עכבר.

15 הרוֹכְלִים הקונים גריסים, עופות, ביצים ודבש מן האיכרים, מעולם לא ביקרו בבקתתו של יאן סקיבה. הם ידעו כי יאן עני כל-כך, אין לו מה למכור ואין הוא יכול לקנות מהם דבר. אבל יום אחד נקלע לשם רוכל במקרה. כשנכנס פנימה והתחיל לפרוש את סחורתו, הוקסמו אשתו של סקיבה ובנותיו מכל הקישוטים. הרוכל שלף מן השק חרוזים צהובים, פנינים מלאכותיות, עגילי פח, טבעות, סיכות, מטפחות צבעוניות ומיני סדקית. אבל בעיקר קסמה לנשים מראה במסגרת עץ.

20 שאלו הנשים את הרוכל למחיר המראה, והוא אמר: "חצי מטבע זהב", והרי זה ממון רב אצל איכר עני. כעבור רגע קל הציעה מְרִיאָנָה, אשת האיכר, הצעה לרוכל. היא תשלם לו חמישה גרושים בחודש תמורת המראה. היסס הרוכל רגע. המראה תפסה מקום רב בשק שלו ותמיד נשקפה לה הסכנה להישבר. על כן הסכים, לקח מידי מריאנה תשלום ראשון של חמישה גרושים והשאיר את המראה בביתם. הוא היה מרבה לבקר בסביבה וידע כי

25 בני משפחת סקיבה אנשים ישרים הם. לאט-לאט יִגְבֶּה את החוב וגם ירוויח קצת. המראה הטילה מהומה בבקתה. עד אז ראו את עצמן מריאנה והבנות לעתים רחוקות. לפני שבאה המראה לביתן, היו רואות את דמותן בחבית המים שעמדה ליד הפתח. עתה ראו את עצמן בבירור והתחילו לגלות פגמים בפניהן, פגמים שלא הבחינו בהם קודם לכן. מריאנה גילתה כי שן קדמית אחת חסרה בפִּיָּה, ונראה היה לה שדבר זה מכער אותה.

30 בת אחת גילתה שאפה סולד יותר מדי ורחב יותר מדי. השנייה גילתה כי סְנִטְרָה צר יותר מדי וארוך יותר מדי. השלישית גילתה שפניה מלאות נמשים. גם יאן סקיבה הציץ במראה ולא שָׁבַע נחת משפתיו העבות ומשיניו שבלטו כשיני תיש. ביום ההוא היו כולם כה שקועים בהסתכלות במראה ולא בישלו ארוחת ערב, לא הציעו את המיטות ללילה והזניחו את שאר עבודות הבית.

35 מריאנה שמעה על רופא שיניים בעיר הגדולה, היודע להתקין שן בִּמְקוֹם השן החסרה, אבל עֶסֶק זה יקר מאוד. הבנות ניסו לנחם זו את זו שהן יפות למדי, אבל כבר לא היו עליזות כקודם לכן. דבקה בהן הגנדרנות של בנות העיר. בעלת האף הרחב ניסתה לצבוט אותו באצבעות כדי להצר אותו. בעלת הסנטר הארוך יותר מדי הייתה דוחפת אותו באגרוף כדי שיתקצר, ובעלת הנמשים קיוותה שיש בעיר משחה המסלקת נמשים. אבל

40 מְנִיין יבוא הכסף לנסיעה העירה? ומניין יבוא הכסף לקניית המשחה? לראשונה הרגישו בני משפחת סקיבה עד מעמקי הנפש בעוֹנְיִים הרב וקינאו בעשירים. אולם בני האדם שבבית לא היו היחידים שהופרע שלום נפשם. המראה הדאיגה גם את הכלב ואת החתול. הבקתה הייתה נמוכה והמראה נתלתה מעל לספסל. כשקפץ החתול לראשונה על הספסל וראה את דמותו במראה, התבלבל נורא. מעולם לא ראה יצור כזה.

45 סָמְרוּ הזיפים של קוט, התחיל ליילל מול פְּבוּאָתוֹ בְּמִרְאָה והרים כף, אבל היצור האחר יילל גם הוא והרים כף. ומיד קפץ הכלב על הספסל, וכשראה את הכלב האחר, אָחְזוּ אותו תדהמה וזעם פראי. הוא נבח על הכלב במראה, חשף שיניים, אבל הכלב האחר נבח גם הוא וחשף שיניים. כה גדולה הייתה מצוקתם של בורק וקוט, שלראשונה בחיים הסתערו זה על זה. בורק נשך את קוט בצווארו, וקוט ירק עליו ושרט את אפו. שניהם התחילו

50 שותתים דם, ומרָאָה הדם הטריף את דעתם. בני הבית הפרידו ביניהם בקושי. ומאחר שהכלב חזק מהחתול, נגזר דינו להיקשר בחוץ, והוא יִיָּבּ יום ולילה. מרוב צער חדלו לאכול שניהם, גם הכלב וגם החתול.

המשיכו לקרוא בעמוד 6. ←

כשראה יאן סקיבה את המהומה והפילוג שיצרה המראה בבית, החליט כי למשפחתו אין כל צורך במראה. "מדוע אתם מסתכלים בעצמכם", אמר, "כשאתם יכולים להתפעל מהשמים, מהירח, מהכוכבים וגם מהאדמה, מכל היערות, השדות, הנהרות והצמחים?" 55 הוא הסיר את המראה מהקיר והביא אותה למחסן.

כשבא הרוכל לקבל את התשלום החודשי של החוב, החזיר לו יאן סקיבה את המראה וקנה במקומה מטפחות ונעלי בית לנשים. כשנעלמה המראה שבו בורק וקוט להיות מה שהיו. שוב חשב בורק שהוא חתול, וקוט היה בטוח כי כלב הוא.

60 שמע ראש הכפר מה שאירע בבית יאן סקיבה ואמר: "מראה מְשִׁקֶפֶת רק את עורו של הגוף. דמותו האמתית של אדם מְתַגְלָה ברצונו לעזור לעצמו ולמשפחתו, ובמידת האפשר ברצונו לעזור לכל האנשים שהוא בא במגע עמם. סוג זה של מראה מגלה את נשמתו של האדם."

מעובד לפי בשביס-זינגר, י' (1990). החתול שחשב כי כלב הוא, והכלב שחשב כי חתול הוא. בתוך צ' ארד (מתרגם), סיפורים לילדים (עמ' 210-212). תל אביב: עם עובד.
© כל הזכויות שמורות להוצאת ספרים עם עובד, תל אביב.

השאלות

1. לפי הכתוב בתחילת הסיפור, מדוע לא הייתה מְרָאָה בבקתה של האיכר העני?

- 1 כי מראה עשויה להשפיע לרעה על בני הבית.
- 2 כי אי-אפשר לתלות מראה בבקתה עשויה קש.
- 3 כי מראה היא חפץ שאפשר להסתדר בלעדיו.
- 4 כי לא היה מקום למראה בבקתה הקטנה.

2. בשורה 6 כתוב: "גם אם דל מזונם של האיכר ובני משפחתו, לא רעבו אצלם הכלב והחתול."

בחרו את מילת הקישור המתאימה להשלים את המשפט שלפניכם:

הכוונה בשורה 6 היא שהחתול והכלב לא היו רעבים _____ בביתו של האיכר היה מעט אוכל.

- 1 למרות זאת
- 2 מפני ש...
- 3 לכן
- 4 אף-על-פי ש...

- 3.** הרוכל התלבט אם למכור את המראה לבני משפחת סקיבה.
א. בתחילה חשב הרוכל שלא כדאי לו למכור את המראה לבני המשפחה.
מדוע הוא חשב כך?

- ב.** לבסוף החליט הרוכל למכור את המראה לבני המשפחה.
מדוע הוא החליט זאת?

- 4.** בני המשפחה התבוננו במראה החדשה וגילו כיצד הם נראים.
בעקבות זאת חל שינוי בהתנהגותם.
כתבו **שתי** דוגמאות לשינוי שחל **בהתנהגות** של בני המשפחה.

1.

2.

5. בשורות 40–41 כתוב: "לראשונה הרגישו בני משפחת סקיבה עד מעמקי הנפש בעונניים הרב וקינאו בעשירים." מדוע הרגישו כך בני המשפחה?

- 1 כי הם התאכזבו שהאיכר הוציא את המראה מהבקתה.
2 כי הם רצו דברים שלא היה להם כסף לשלם עבורם.
3 כי הם הרגישו שהעיר רחוקה מדי.
4 כי הם גילו שיש עשירים בעולם.

6. 1. בשורה 37 כתוב: "דבקה בהן הגנדרנות..."

למי מתכוונים במילה **בהן**?

2. בשורה 44 כתוב: "מעולם לא ראה יצור כזה."

למי מתכוונים במילים **יצור כזה**?

7. בסיפור כתוב שקוט החתול התחיל ליילל מול **בבואתו** (שורה 45).

מה פירוש המילה **בבואה** במשפט זה?

- 1 דמות משתקפת
2 כשהיא באה
3 חבר דמיוני
4 בתוך בועה

8. **הוצאת המראה** מהבקתה השפיעה על הכלב והחתול.

העתיקו משפט מהסיפור, המעיד על כך.

---

9. בשורות 54–55 האיכר אומר לבני משפחתו: "מדוע אתם מסתכלים בעצמכם ... כשאתם

יכולים להתפעל מהשמים, מהירח, מהכוכבים וגם מהאדמה, מכל היערות, השדות, הנהרות והצמחים?"

מה התכוון האיכר לומר לבני משפחתו?

1 אדם המרוכז רק בעצמו מפסיד את ההנאה מהיופי של העולם.

2 חשוב שאדם יאהב את המראה החיצוני שלו ולא ירצה לשנות אותו.

3 אדם צריך להתפעל מעצמו וגם מהיופי הרב של העולם.

4 אדם צריך לעסוק בפנימיות שלו ולא לעסוק בעולם שמסביבו.

---

10. בדיון כיתתי הנוגע לסיפור אמרה יעל: "לא כדאי לילדים לקרוא סיפורים כאלה כי הם

כתובים בסגנון ישן ויש בהם מילים רבות שאינן מוכרות."

בכתיבתכם הקפידו על
ניסוח בהיר, על סימני פיסוק
נכונים, על כתיב נכון ועל
כתב יד ברור.

שכנעו את יעל שכדאי לילדים לקרוא סיפורים כאלה.

הוכיחו זאת בעזרת **דוגמאות** מהסיפור.

---

11. בכל אחד מהמשפטים שלפניכם מודגשת מילה. כתבו אותה **בשתי מילים**.

דוגמה: **מזונם** היה דל.
מזונם – המזון *להם*

1. עתה התחילו לגלות פגמים **בפניהן**.

פניהן – _____

2. שן אחת הייתה חסרה **בפיה**.

פיה – _____

12. השורש של המילה **תדהמה** (שורה 47) הוא **ד-ה-מ**.

השלימו את החסר בכל משפט בעזרת מילה מהשורש **ד-ה-מ**.

1. ראיתי את הספורטאים בתחרות ו_____ מהיכולות שלהם.

2. דני אמר לאיריס: "לכי למופע הקסמים. הוא _____ אותך."

13. כתבו **מילה נרדפת** למילה המודגשת בכל משפט.

דוגמה: שניהם **חדלו** לאכול. מילה נרדפת למילה **חדלו** היא הפסיקו.

1. הרוכל **שלף** טבעות מהשק. מילה נרדפת למילה **שלף** היא _____.

2. **מניין** יבוא הכסף לנסיעה? מילה נרדפת למילה **מניין** היא _____.

14. לפניכם קטע קצר :

המראה תפסה מקום רב בשק שלו ותמיד נשקפה לה הסכנה להישבר. על כן הסכים, לקח מידי מריאנה תשלום ראשון של חמישה גרושים והשאיר את המראה בביתם. הוא היה מרבה לבקר בסביבה וידע כי בני המשפחה אנשים ישרים הם. לאט-לאט יגָּבֶה את החוב וגם ירוויח קצת.

המילה **סביבה**, הכתובה בקטע, היא שם עצם בלשון נקבה.
העתיקו מהקטע עוד **שני שמות עצם בלשון נקבה**.

1. _____ .2 _____

בכתבתכם הקפידו על ניסוח בהיר, על סימני פיסוק נכונים, על כתיב נכון ועל כתב יד ברור.

הבעה בכתב

15. בסיפור שקראתם שינה חפץ חדש את חייהם של בני משפחת סקיבה.

בעקבות הסיפור החליטו בכיתתכם לכתוב סיפורים על שינוי בחיים ולפרסם אותם בספר כיתתי.

כתבו **סיפור** על **שינוי** ועל מה שקרה בעקבותיו. הסיפור יכול להיות אִמְתִי או דמיוני.

ספרו על חפץ, על אדם, על בעל חיים או על אירוע שגרם לשינוי ותארו את **המחשבות** ואת **הרגשות** של הדמויות בסיפור.

השתדלו שהסיפור יעניין את הקוראים.

כתבו לפחות 8 שורות.

שם הסיפור: _____

קראו שנית את מה שכתבתם ותקנו לפי הצורך.

קראו את טקסט המידע שלפניכם, וענו על השאלות שאחריו.

מגדלים של גידולים

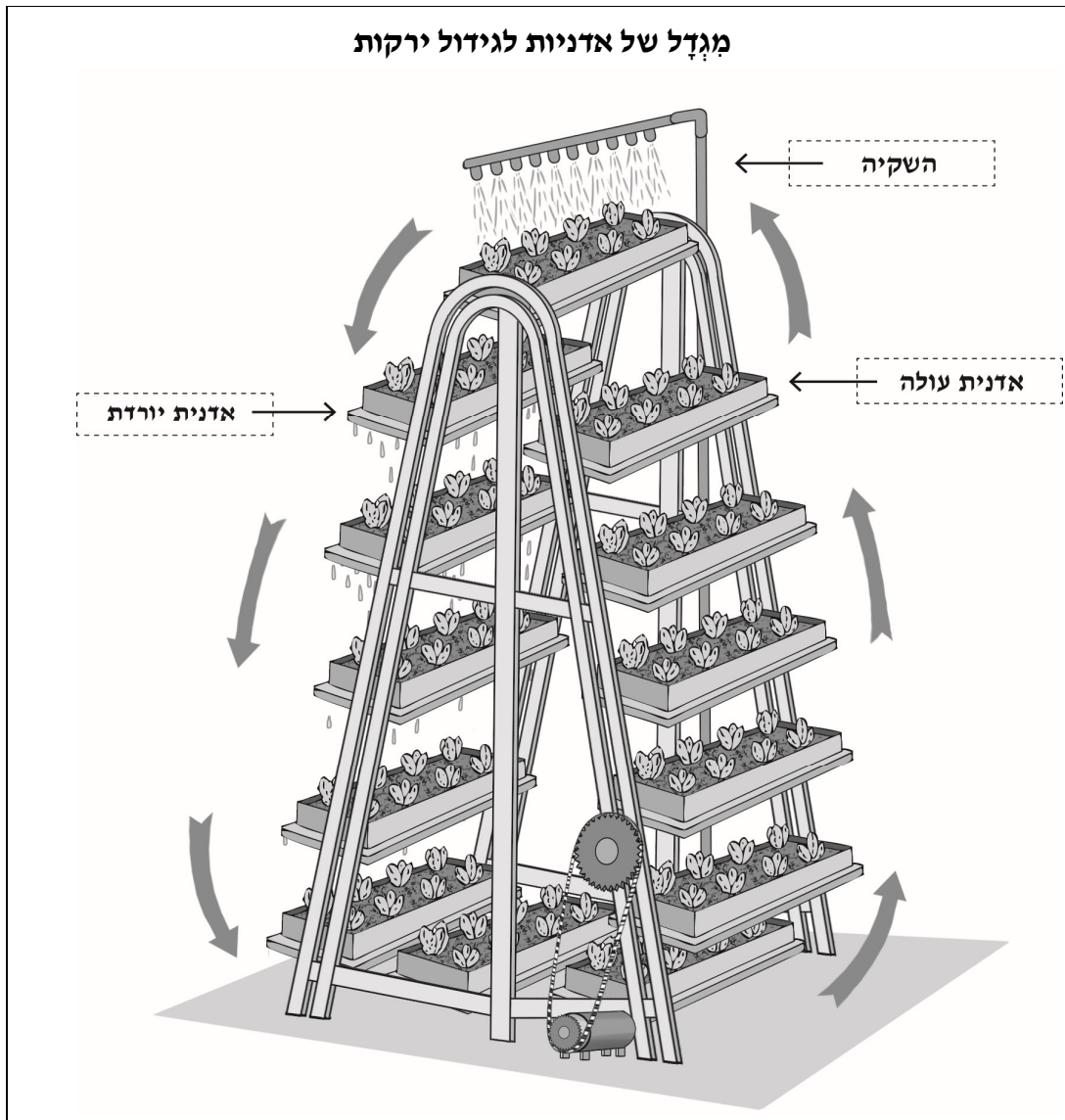
**בעתיד יגדלו חקלאים ירקות בתוך מבנים סגורים וגבוהים
ולא רק בשדות רחבי ידיים.**

המילה "חקלאות" מזכירה לרובנו שדה עצום, חרוש וזרוע, שבו חקלאי נוהג בטרקטור ולפניו שורות-שורות של גידולים ומערכות השקפה גדולות ומתוחכמות. אכן, כך נראית החקלאות בעשרות השנים האחרונות, אבל בעתיד ייתכן שיהיה קשה לקיים את החקלאות בצורה זו. השטחים המיועדים לחקלאות כיום לא יוכלו לספק בעתיד את כמות המזון שתידרש לאוכלוסייה כי מספר האנשים בעולם הולך וגדל כל הזמן. 5 היכן ימצאו שטחים נוספים לחקלאות? אחד הפתרונות לבעיה זו הוא לנצל שטחים בתוך העיר כדי לגדל גידולים חקלאיים.

דמיינו לעצמכם עיר גדולה, שבה גורדי שחקים (בניינים גבוהים מאוד), חניונים ומבני תעשייה גדולים. איך אפשר לגדל גידולים חקלאיים בעיר כזאת? אחת האפשרויות היא גידול אֶנְכִי, כלומר גידול לגובה. כך כנראה תיראה החקלאות החדשה בעתיד. ואכן, במקומות רבים בעולם, למשל בסינגפור, כבר מגדלים ירקות לגובה במבנים סגורים וגבוהים. 10

סינגפור היא מדינה קטנה מאוד, ואין בה מקום לשדות רחבי ידיים. משום כך החלו לגדל בה גידולים לפי שיטת החקלאות האנכית. באזור מיוחד בסינגפור בנו כמאה מגדלים, כל אחד מהם בגובה של תשעה מטרים. בכל מגדל יש משטחים רבים, ועליהם מונחות אדניות רחבות. באדניות אלה מגדלים ירקות, כגון חסה, תרד וכרוב. כל אדנית נעה כלפי מעלה עד לראש המגדל, ושם היא מושקית במים. לאחר מכן היא עושה את דרכה חזרה למטה אל תחתית המגדל ועולה שוב וכן הלאה, כמו גלגל ענק בלונה-פארק. המגדלים נמצאים בתוך מבנה סגור, ובמבנה זה אפשר לשלוט באור, בחום ובלחות. כך אפשר לגדל ירקות במגדלים כל השנה בלי להתחשב בעונות השנה ובתנאי האקלים באזור. 15

מגדל של אדניות לגידול ירקות

20 לחקלאות האנכית יתרונות רבים. יתרון חשוב הוא חיסכון אדיר בשטח. בחקלאות הנהוגה בימינו נדרש שטח גדול ורחב ידיים כדי לגדל צמחים, ואילו בחקלאות האנכית אפשר לגדל אותה כמות של צמחים בשטח מצומצם, במגדל אחד. אם בעתיד רוב החקלאות בעולם תהיה אנכית, יהיה אפשר לפנות שטחים עצומים לצרכים אחרים.

יתרון נוסף לחקלאות האנכית הוא חיסכון במים. בחקלאות הנהוגה בימינו צורכים מים רבים להשקיה מכיוון שחלק מהמים מחלחלים לעומק האדמה ואינם מגיעים לצמחים. 25 לעומת זאת בחקלאות האנכית אין משתמשים במים רבים כל-כך. לא כל האדניות מושקות בעת ובעונה אחת – רק האדנית שהגיעה לראש המגדל מושקית בכל פעם. המים באדנית זו מטפטפים כלפי מטה ומגיעים גם לאדניות אחרות. כך המים מנוצלים טוב יותר וההשקיה חסכונית יותר.

← המשיכו לקרוא בעמוד 16.

30 נוסף על כך בחקלאות הנהוגה בימינו משתמשים בחומרי הדברה רבים, והם מזהמים את הסביבה ומזיקים לבריאות בני האדם. בחקלאות האנכית הגידולים הם בתוך מבנה סגור ולא בשדה פתוח. למבנה כזה כמעט לא חודרים חרקים ומזיקים הפוגעים בצמחים, לכן אין צורך להשתמש בחומרי הדברה רבים כדי להילחם בהם.

35 החקלאות האנכית עדיין נמצאת בתחילת דרכה ויש לה כאמור יתרונות רבים אך גם חסרונות. אחד החסרונות הוא הכסף הרב הדרוש כדי לבנות את המגדלים ולהפעילם. חיסרון נוסף הוא הקושי לפנות פסולת חקלאית מהעיר הצפופה. כמו כן החקלאות האנכית אינה מתאימה לכל סוגי הגידולים, למשל אי-אפשר לגדל עצי פרי גדולים באדניות. למרות החסרונות אפשר להניח שחקלאות זו תלך ותתפתח, וככל שיחלפו השנים היא תהיה מקובלת בעולם.

מעובד לפי בראלי, ד' (יוני 2013). מגדלים של גידולים. גליליאו צעיר, 113, עמ' 16–21.
© כל הזכויות שמורות לגליליאו צעיר.

השאלות

16. לפניכם מאפיינים של חקלאות.

סמנו ✓ ליד שני מאפיינים של החקלאות בעשרות השנים האחרונות לפי הכתוב בטקסט.

____⁽¹⁾ ניצול שטחים בתוך העיר

____⁽²⁾ זריעה בשדות עצומים

____⁽³⁾ גידול לגובה באדניות

____⁽⁴⁾ שימוש בטרקטור

____⁽⁵⁾ חיסכון במים

17. בשורות 1–7 מתוארת בעיה העשויה להתעורר בעתיד.

מה היא בעיה זו?

____₁ לחקלאים לא תהיה עבודה כי מערכות ההשקיה יהיו מתוחכמות.

____₂ מבנים רבים יהיו סגורים וגבוהים ולא יהיה מקום לשדות רחבי ידיים.

____₃ האוכלוסייה מתרבה ולא יהיו די שטחים חקלאיים כדי לגדל גידולים למאכל.

____₄ בשטחים בתוך העיר לא יצליחו לגדל סוגים שונים של ירקות.

18. לשם מה מתוארת המדינה סינגפור בפסקה השלישית?

____₁ כדי להדגיש שסינגפור היא מדינה צפופה.

____₂ כדי להביא דוגמה למקום שיש בו חקלאות לגובה.

____₃ כדי לתאר את תנאי האקלים בסינגפור.

____₄ כדי לפרט אילו סוגי גידולים מגדלים בסינגפור.

19. השלימו את החסר בקטע שלפניכם לפי הכתוב בטקסט.

בסינגפור מגדלים גידולים חקלאיים בדרך מיוחדת הנקראת "_____".⁽¹⁾
בדרך זו מגדלים ירקות בתוך _____ הנמצאות על משטחים. הן נעות בתנועה
מעגלית: חלק מהן נע כלפי _____, ובאותו זמן חלק מהן נע לכיוון תחתית
המגדל שבו מגדלים את הירקות. הירקות מושקים במים כשהם מגיעים לחלק
ה _____ של המגדל.⁽⁴⁾

20. מה ממחיש האיור שבטקסט?

- ₁ את הפעולה של מגדל האדניות
- ₂ את תנאי הסביבה במגדל האדניות
- ₃ את המראה של המבנה הסגור שבתוכו נמצא מגדל האדניות
- ₄ את הכמות המדויקת של הירקות שאפשר לגדל במגדל האדניות

21. החקלאות האנכית מאפשרת לחסוך במים כי –

- ₁ משקים את כל האדניות בעת ובעונה אחת.
- ₂ המים מטפטפים מכל אדנית לאדנית שמתחתיה.
- ₃ המים מחלחלים לעומק האדמה.
- ₄ משקים את האדניות במהירות.

22. לפניכם תרשים העוסק בשימוש בחומרי הדברה בחקלאות האנכית.

בתרשים חסרים שלושה משפטים. בחרו אותם מרשימת המשפטים וכתבו אותם בתרשים לפי הסדר המתאים.

רשימת המשפטים

- יש מעט מזיקים
- הנזק לסביבה קטן יותר
- הפגיעה בבריאות בני האדם גדולה יותר
- אין צורך להשתמש בחומרי הדברה רבים

23. א. בטקסט כתובים כמה יתרונות של החקלאות האנכית, למשל חיסכון במים ושימוש בחומרי הדברה מעטים.
כתבו יתרון נוסף לפי הכתוב בטקסט.

ב. לחקלאות האנכית יש גם חסרונות.
כתבו שני חסרונות שיש לחקלאות האנכית לפי הכתוב בטקסט.

1. _____

2. _____

---

24. לפניכם מאפיינים של ארבע מדינות.
לפי הכתוב בטקסט, באיזו מדינה כדאי לעודד חקלאות אנכית?

- ₁ במדינה גדולה שמגדלים בה בעיקר עצי פרי.
- ₂ במדינה שיש בה מים רבים ושטחים רחבי ידיים.
- ₃ במדינה שיש בה תושבים רבים והשטח שלה קטן.
- ₄ במדינה ענייה שיש בה שדות חקלאיים רבים.

25. כותרת הטקסט היא **מגדלים של גידולים**.

איזו כותרת אחרת עשויה להתאים לטקסט?

- ₁ כיצד חיסכון במים ושימוש בחומרי הדברה מעטים תורמים לסביבה?
₂ מה הם החסרונות של החקלאות בשדות רחבי ידיים?
₃ איך פועל מגדל אדניות לגידול ירקות?
₄ איך תיראה החקלאות בעתיד?

26. לפניכם משפט שאינו כתוב בטקסט :

יש יתרונות נוספים לגידול אנכי בעיר, למשל הירקות זמינים לתושבי העיר ומגיעים אליהם טריים.

היכן בטקסט מתאים לכתוב משפט זה?

- ₁ בתחילת הפסקה השנייה (שורה 8)
₂ בתחילת הפסקה השלישית (שורה 12)
₃ בסוף הפסקה השישית (שורה 33)
₄ בסוף הפסקה השביעית (שורה 39)

27. איילת גרה בבניין מגורים בעיר במרכז הארץ. היא החליטה לנסות לגדל חסה באדנית שבמרפסת ביתה.

האם גידול כזה הוא גידול אנכי?
נמקו את תשובתכם לפי הכתוב בטקסט.

---

28. לפניכם צירופי מילים. כתבו כל צירוף בקצרה (בצורת סמיכות).

דוגמה: מבנים המשמשים לתעשייה אנני תעשייה

1. מערכות של השקפה _____

2. חומרים המשמשים להדברה _____

29. לפניכם שמות עצם. כתבו שם תואר מתאים ליד כל שם עצם לפי אותיות השורש שבסוגריים.

דוגמה: מבנים (ס-ג-ר) סלולר

1. אדניות (ק-ט-נ) _____

2. ירקות (ט-ע-מ) _____

3. ערים (ג-ד-ל) _____

30. במשפטים שבמסגרת חסרים סימני הפיסוק האלה :

- סימן שאלה (?)
- נקודה (.)
- נקודתיים (:)
- מירכאות (" ")

הוסיפו את סימני הפיסוק במקום המתאים.

השתמשו בכל סימן פיסוק פעם אחת.

1. אבנר שאל : מה כדאי לגדל באדניות
2. נועה שתלה באדניות שלושה סוגי ירקות עגבנייה, צנונית וחסה.
3. מיכל אמרה לדניאל שבעתיד תתפתח החקלאות האנכית

כל הזכויות שמורות למדינת ישראל, משרד החינוך, ראמ"ה. השימוש במסמך זה, לרבות הפריטים שבו, מוגבל למטרות לימוד אישיות בלבד או להוראה ולבחינה על ידי מוסד חינוך בלבד, לפי הרשאה מפורשת למוסד חינוך באתר ראמ"ה. זכויות השימוש אינן ניתנות להעברה. חל איסור מפורש לכל שימוש מסחרי וכן לכל מטרה אחרת שאינה מסחרית. אין להעתיק, להפיץ, לעבד, להציג, לשכפל, לפרסם, להנפיק רישיון, ליצור עבודות נגזרות בין על ידי המשתמש ובין באמצעות אחר לכל מטרה או למכור פריט מפרטי המידע, התוכן, המוצרים או השירותים שמקורם במסמך זה. תוכן המבחנים, לרבות טקסט, תוכנה, תמונות, גרפיקה וכל חומר אחר המוכלל במסמך זה, מוגן על ידי זכויות יוצרים, סימני מסחר, פטנטים או זכויות יוצרים וקניין רוחני אחרות, ועל פי כל דין; כל זכות שאינה ניתנת במסמך זה במפורש, דינה כזכות שמורה.

114-EVR-018-5-SOF-pnimi-net

114

114-01-05-01-01-01-017-018-05

מיצ"ב

מחווון למבחן בעברית

כיתה ה' | פנימי

לפניכם מחווון למבחן מיצ"ב פנימי. במחווון הסברים מפורטים בנוגע לרמות הביצוע השונות בכל שאלה. כמו כן כתובה המטרה של כל שאלה ומובאות דוגמאות מגוונות לתשובות של תלמידים.

מידע כללי

- בעמודה שכתרתה "אפשרויות הציון" הערכים או טווח הערכים הם אפשרויות הציון לתשובת התלמיד (האפשרויות האלה כתובות גם בדף חישוב הציונים). למשל אם טווח הערכים הוא 0-2, אפשרויות הציון הן אפס נקודות, נקודה אחת או שתי נקודות. ואם טווח הערכים הוא 0, 2, אפשרויות הציון הן אפס נקודות או שתי נקודות ללא ניקוד ביניים.
- **בכל שאלות המבחן** אין להפחית נקודות בשל שגיאות כתיב או בשל ניסוח שגוי, אלא אם כן מצוין אחרת.
- בשאלות מסוימות חלק מהדוגמאות או מההנחיות להערכה כתוב בין **סוגריים**. הכתוב בין הסוגריים אינו חייב להיות בתשובת התלמיד.
- **דוגמאות** הכתובות בגופן כתב יד הן דוגמאות מקוריות של תשובות תלמידים, והן מובאות בלשונם.
- אם לא ברור כיצד להעריך תשובה, ובמחווון אין דוגמה לתשובה הדומה לתשובת התלמיד, יש לפעול בשיקול דעת ולהחליט מה הוא הציון לתשובה הזו.
- אם נעשה בבית הספר שינוי במבחן שהועבר לתלמידים, יש לזכור זאת ולעדכן את המחווון לפי השינוי שנעשה.
- הצוות המקצועי בבית הספר רשאי לעדכן את המחווון לפי שיקול דעתו ולפי היקף הלמידה בכיתה והדגשים שהושמו בהוראה.

הערה: בית הספר יוכל לשלב את נתוני הממוצע הארצי (נורמות) ב"מיצבית" לאחר שיפורסמו תוצאות מבחן המיצ"ב החיצוני, ולהשוות בין הישגי תלמידיו ובין ההישגים הארציים. השוואה כזו תהיה תקפה רק אם השיבו התלמידים על שאלות המבחן **במתכונתו המלאה**, והוא נבדק לפי המחווון, **ולא נערך בו שינוי כלשהו**.

מחווין למבחן פנימי 114 בעברית לכיתה ה', תשע"ח

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון לפי רמות הביצוע / התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
		חלק ראשון: סיפור – החתול שחשב כי כלב הוא, והכלב שחשב כי חתול הוא	
1	ר"ב הבנת המשמעות המשתמעת	מטרה: להבין רעיון מרכזי שאינו מפורש לפי הכתוב בפסקה הראשונה. 2 = התשובה הנכונה: (3) כי מראה היא חפץ שאפשר להסתדר בלעדיו. 0 = כל תשובה אחרת	2, 0
2	ר"ב לשון	ידע קודם נדרש: להכיר מילות קישור ולהבין את משמעותן. מטרה: לזהות את הקשר הלוגי במשפט הנתון ולבחור את מילת הקישור המתאימה. 2 = התשובה הנכונה: (4) אף-על-פי ש... 0 = כל תשובה אחרת	2, 0
3	פתוח הבנת המשמעות המשתמעת	מטרה: להבין רעיונות שאינם מפורשים (לבטיו של הרוכל). 3 = תשובה העוסקת באחת הסיבות האלה: – בחשש שבני המשפחה לא יוכלו לעמוד בתשלומים. – באופן התשלום, למשל עסקה בתשלומים, תשלום מועט בכל חודש. הערה: תתקבל גם תשובה העוסקת רק בעוני של המשפחה. לדוגמה: – כי הוא חשב שלא באמת יחזירו את הכסף כי חודש. – הוא ידע שלא יקבל את הכסף בהתאמה. – הרוכל הגרוב כי הם לא יוכלו לשלם את המחיר בהתאמה אלא כי פלם 5 גרושים עד שילחמו לחזיר המלא. – הוא הגרוב כי הוא גרוב או 5 גרושים בחודש מאות המאה. – בעל שידע להם עניינים. – כי יש להם קצת כסף. 0 = כל תשובה אחרת, לדוגמה: – הרוכל חשב שלא כדאי למוכר את המראה מכיון שהוא לא חשב שבאמת צריך מראה בביג. – כי המחיר שקיבל לא היה גבוה. – הרוכל חשב שלא כדאי כי גרוב מקום רב ויכול לפיג שפוא גרוב. – כיוון שהמראה יקר	3, 0

מחונן למבחן פנימי 114 בעברית לכיתה ה', תשע"ח

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון לפי רמות הביצוע / התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
3	פתוח הבנת המשמעות הגלויה	<p>מטרה: לאתר סיבה להחלטה (שורות 22–25).</p> <p>3 = תשובה העוסקת באחת הסיבות האלה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - המראה תפסה מקום רב בשק. - המראה הייתה עלולה להישבר. - הרוכל חשב שבני המשפחה הם אנשים ישרים (הרוכל סמך עליהם שישלמו את החוב). - הרוכל הבין שבכל זאת ירוויח מהעסקה. <p>לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - כי פאראא גפסה מקום רב בשק לא - כי הייגה לאורה אפישבר - פאא ידע שמשפחה לא יאן סקיבה ישרה אנחמה. - כי סמך לא בני המשפחה שישלמו אג פחוב - כי ידע שזה לא משנה מני פאא ירלווה אג סכום פכסר, פליקר שירלווה. - כי אשגא לא פאיכר פציחה או פצחה שכא חודש פיא גשלא או חמישה גלושיא. <p>0 = כל תשובה אחרת, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - בגלא שפיה חני ושפוא צריך כסר. - כדי שידעל איך פס נראיא. - כי פאא יבקר יאג בכפרי, בביגא לא פאיכר. - בגלא פצחה לא אשגא לא פאיכר. - פאא ידע שמשפחה זאג חנייה מאוד. 	3, 0

מחוון למבחן פנימי 114 בעברית לכיתה ה', תשע"ח

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון לפי רמות הביצוע / התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
4	פתוח הבנת המשמעות הגלויה	מטרה: לאתר את השינויים שחלו בהתנהגות של בני המשפחה (שורות 32-41).	3, 2, 0
		<p>3 = תשובה העוסקת בשני שינויים שחלו בבני המשפחה - במעשיהם, ברגשותיהם או במחשבותיהם, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - לא עלו מטאג בביג - לא פכינו אלוהג קרב - לא סידלו אג פמיטלג - פגחילול אפגלנד - פיו עלובלג - קינאל בלשיים - שמו לב יוגר עלני שלפ - ניסו אקן אג פפלטימ <p>הערה: אין להפחית נקודות אם שני השינויים כתובים באותה שורה.</p> <p>2 = תשובה העוסקת בשינוי אחד שחל בבני המשפחה.</p> <p>0 = כל תשובה אחרת, לרבות תשובה העוסקת בגילוי הפגמים בפניהם של בני המשפחה או תשובה העוסקת בכלב ובחתול, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - מריאנה גילגה לחסרה אפ שן. - פכלב אפחגלו פגחילול אריב - נלמי פכסל - פלצה מהומה בביג <p>(התשובה כללית ואינה עוסקת בשינוי מסוים).</p>	
5	ר"ב הבנת המשמעות המשתמעת	מטרה: להבין סיבה שאינה מפורשת.	3, 0
		<p>3 = התשובה הנכונה: (2) כי הם רצו דברים שלא היה להם כסף לשלם עבורם.</p> <p>0 = כל תשובה אחרת</p>	

מחוון למבחן פנימי 114 בעברית לכיתה ה', תשע"ח

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון לפי רמות הביצוע / התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
6	פתוח הבנת המשמעות המשתמעת	ידע קודם נדרש: להכיר מאזכרים מסוגים שונים. מטרה: להבין למי רומז המאזכר במשפט נתון.	
		<p>3 = תשובה בשני הסעיפים כפי שמפורט להלן:</p> <p>(1) תשובה העוסקת בבנות המשפחה, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - בנאגא מלפחה סקיפה - מריאנה אפנאג - בנליס - פילדגא <p>(2) תשובה העוסקת בקוט החתול.</p> <p>הערה: תתקבל גם התשובה "דמותו של החתול במראה".</p> <p>2 = תשובה רק בסעיף אחד כפי שמפורט לעיל.</p> <p>0 = כל תשובה אחרת, לדוגמה:</p> <p>סעיף 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> - בני פאמלפה - פבנאג בליז - יאן אבנאג <p>סעיף 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - אכאב - חגאן שחשב לפאא אכאב - חגאן אחר 	3, 2, 0
7	ר"ב הבנת המשמעות המשתמעת	מטרה: להבין משמעות של מילה ("בבואה") בהקשר.	
		<p>2 = התשובה הנכונה: (1) דמות משתקפת</p> <p>0 = כל תשובה אחרת</p>	2, 0

מחונן למבחן פנימי 114 בעברית לכיתה ה', תשע"ח

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון לפי רמות הביצוע / התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
8	פתוח הבנת המשמעות הגלויה	מטרה: לאתר מידע העוסק בכלב ובחתול (שורות 58-59).	3, 0
		<p>3 = תשובה שיש בה לפחות אחד המשפטים האלה:</p> <p>- "... שבו בורק וקוט להיות מה שהיו."</p> <p>- "שוב חשב בורק שהוא חתול, וקוט היה בטוח כי כלב הוא."</p> <p>הערה: תתקבל גם תשובה שבה לא הועתקו המשפטים במדויק.</p> <p>0 = כל תשובה אחרת, לדוגמה:</p> <p>- שלב חשב בורק שלפא כלב וקוט חשב שלפא חתול.</p>	
9	ר"ב הבנת המשמעות המשתמעת	מטרה: להסיק מסקנה הנובעת מהסיפור (המסר המרכזי).	3, 0
		<p>3 = התשובה הנכונה: (1) אדם המרוכז רק בעצמו מפסיד את ההנאה מהיופי של העולם.</p> <p>0 = כל תשובה אחרת</p>	

מחוון למבחן פנימי 114 בעברית לכיתה ה', תשע"ח

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון לפי רמות הביצוע / התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
		שאלה 10 נבדקת פעמיים – פעם בהבנת הנקרא (תוכן) ופעם בהבעה בכתב (מבנה ולשון 10כ).	
10	פתוח בחינה והערכה של רכיבים	<p>מטרה: לנמק דעה בעזרת דוגמאות מהסיפור.</p> <p>3 = תשובה שיש בה הסבר מדוע כדאי לקרוא סיפורים כמו הסיפור במבחן, ובהסבר יש דוגמאות מהסיפור, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ילן, כדאי לך לקרוא סיפורים כאלה כי הם יכולים להיגמל מלניינים ואפשר ללמוד מהם. בסיפור זה יש מוסר השכל שבעזרתו פוראט אנשים כל פיוס מגייחסיס איפסי שלפס ולא לסיקויס ביופסי הלואס. - כדאי לקרוא סיפורים ישנים לם מיוזים לא מוכלוג כי הם יפויס ואפשר לפפין אג פסיפור לם אפ לא מביניס בו כל מיופ. אמלש אני לא מכיר אג פמיוזים "ארב" א"לפל נחג" אלו פבנגי הלךך מפ פכאלנפ שלפן. <p>2 = תשובה שיש בה הסבר מדוע כדאי לקרוא סיפורים כמו הסיפור במבחן, אך אין בה דוגמאות מהסיפור או הדוגמאות אינן נכונות או אינן נוגעות לסיפור, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - בסיפורים כאלה מוסר השכל ופלקח באים אידי ביואי פכורה בלוגפ יוגר מאלטר בסיפורים אחרים. (יש בתשובה הסבר – מוסר ההשכל של הסיפור, אך אין בה דוגמה מהסיפור.) - כדאי לקרוא סיפורים כאלה כי יש לפם לקח – אהלסו רק לן לץמך ולא לן אחרים. <p>0 = תשובה שאין בה הסבר מדוע כדאי לקרוא סיפורים כמו הסיפור במבחן או תשובה שיש בה הסבר, אך הוא כללי ועשוי להתאים לכל סיפור או כל תשובה אחרת, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - כדאי לקרוא סיפורים כאלה כי הם מאד מלניינים. (ההסבר כללי ועשוי להתאים לכל סיפור.) - פריכויס לקרוא סיפורים כאלה כדי ללמוד אלו גלוי איזפ כי לא מכל סיפור אפשר או פריך ללמוד מלפ. (התשובה עוסקת בצורך לקרוא סיפורים ככלל, אך אינה עוסקת בסיפור שבמבחן.) 	0, 2, 3

מחונן למבחן פנימי 114 בעברית לכיתה ה', תשע"ח

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון לפי רמות הביצוע / התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
10ב	פתוח הבעה בכתב	<p>מטרה: לכתוב כהלכה תשובה קצרה לשאלה.</p> <p>בפריט זה יש להעריך רק את איכות הכתיבה (התוכן נבדק בפריט 10).</p> <p>כדי להעריך את איכות הכתיבה יש לבדוק את הרכיבים האלה: מבנה המשפטים, רצף המשפטים ומילות הקישור, משלב הלשון, כתיב וסימני הפיסוק (חוץ מהסימן פסיק).</p> <p>4 = איכות כתיבה מיטבית, לדוגמה:</p> <p>יץ שלום, שמעתי מה אמרת ואני חושב שאולי אולי. כדאי ללמוד לקרוא את הסיפור הזה כדי ללמוד מילים חדשות ולפתח את האזנה ואת המילים. לקרוא לך סיפורים.</p> <p>2 = איכות כתיבה בינונית, לדוגמה:</p> <p>זה טוב לקרוא סיפורים כאלה. כי זה גם מעניין את האזנה ואת המילים שלך וזה טוב גם לקרוא. ואת יש מילים שאולי לא מכירה את האזנה ואת המילים חדשה. (המאזנה זה כתוב יתר על המידה; יש שגיאת כתיב: גם; הסיום אינו מנוסח כראוי: ומילה חדשה).</p> <p>1 = איכות כתיבה נמוכה, לדוגמה:</p> <p>יץ שלום אני אומר שכאלה סיפורים צריך לקרוא משום שהם מעניינים מאוד לדברים אלו ולדברים אחרים (המשלב אופייני ללשון דיבור: אני אומר [...] לדברים [...] אחרים; אין סימני פיסוק; לכידות הטקסט פגומה).</p> <p>0 = תשובה קצרה שיש בה שלוש עד ארבע מילים, ואי-אפשר להעריך אותה.</p> <p>או תשובה שבה הכתיבה משובשת מאוד.</p> <p>או תשובה שיש בה העתקה גורפת מהסיפור.</p>	0, 1, 2, 4

מחונן למבחן פנימי 114 בעברית לכיתה ה', תשע"ח

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון לפי רמות הביצוע / התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
11	פתוח לשון	ידע קודם נדרש: להכיר צירופי קניין חבורים. מטרה: לפרק צירופי קניין חבורים בהקשר.	
		2 = תשובה בשני הסעיפים כפי שמפורט להלן: (1) הפנים שלהן או פנים שלהן או בפנים שלהן (2) הפה שלה או פה שלה או בפה שלה 1 = תשובה רק בסעיף אחד כפי שמפורט לעיל. 0 = כל תשובה אחרת, לדוגמה: סעיף 1: - פּפּוּנִים שֶׁלֶפּ - פּפּוּנִים שֶׁלֶוּ הערה: אם מילה כתובה בשגיאת כתיב, התשובה שגויה.	2-0
12	פתוח לשון	ידע קודם נדרש: להכיר פעלים ואת המונח "שורש". מטרה: ליצור פעלים מהשורש ד-ה-מ ולהתאימם למשפטים הנתונים.	
		2 = תשובה בשני הסעיפים כפי שמפורט להלן: (1) נדהמתי או נידהמתי (2) ידהים 1 = תשובה רק בסעיף אחד כפי שמפורט לעיל. 0 = כל תשובה אחרת הערה: אם מילה כתובה בשגיאת כתיב, התשובה שגויה.	2-0

מחונן למבחן פנימי 114 בעברית לכיתה ה', תשע"ח

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון לפי רמות הביצוע / התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
13	פתוח לשון	ידע קודם נדרש: להכיר את משמעות המונח "מילים נרדפות". מטרה: להפיק מילים נרדפות למילים בהקשר.	
		2 = תשובה בשני הסעיפים כפי שמפורט להלן: (1) הוציא (2) מהיכן או מאין (תתקבל גם המילה "מאיפה"). הערה: תתקבל גם תשובה הכתובה בשגיאות כתיב. 1 = תשובה רק בסעיף אחד כפי שמפורט לעיל. 0 = כל תשובה אחרת, לדוגמה: סעיף 1: - אקה סעיף 2: - איפה	2-0
14	פתוח לשון	ידע קודם נדרש: להכיר שמות עצם. מטרה: לזהות שמות עצם בלשון נקבה בטקסט נתון.	
		2 = תשובה שכתובים בה שני שמות עצם משמות העצם האלה: מראה (או המראה), סכנה (או הסכנה), משפחה (או המשפחה). הערה: יתקבל גם השם "מריאנה" (שם עצם פרטי). 1 = תשובה שכתוב בה שם עצם אחד משמות העצם שלעיל. 0 = כל תשובה אחרת, לדוגמה: - ספיפה הערה: אם מילה כתובה בשגיאת כתיב, היא תיחשב שגויה.	2-0

מחוון למבחן פנימי 114 בעברית לכיתה ה', תשע"ח

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון לפי רמות הביצוע / התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
15	הבעה בכתב	<p>הבעה בכתב</p> <p>מטרה: לכתוב סיפור אמת או דמיוני ההולם את הסוגה "סיפור".</p> <p>בדקו את הטקסט שכתב התלמיד, לפי הקריטריונים שלהלן. שימו לב!</p> <p>הטקסטים האלה לא ייבדקו:</p> <ul style="list-style-type: none"> • טקסט שכתוב בו רק משפט אחד. • טקסט שאינו סיפור (נרטיב). <p>בטקסטים כאלה יש לתת ציון 0 בכל הקריטריונים.</p> <p>הערות:</p> <ul style="list-style-type: none"> - סיפור אינו חייב להיות כתוב במבנה כרונולוגי של התחלה, אמצע וסוף. לפיכך יתקבל גם סיפור שיש בו תיאור של קונפליקט. - אם הסיפור אינו עוסק בשינוי (השינוי עשוי להיות חיצוני או פנימי - מחשבות, רגשות או רצונות), יש להעריך אותו לפי הקריטריונים בקטגוריה איכות התוכן, ולאחר מכן יש להפחית נקודה אחת מהציון בקטגוריה הזו. את שאר הקטגוריות יש לבדוק לפי ההנחיות שבמחוון. - אם שחזר התלמיד את תוכן הסיפור על בני משפחת סקיבה, יש לתת ציון 0 בכל הקריטריונים של תוכן ומבנה ולהעריך רק את רכיבי הלשון. - בנספח שבעמודים 22-28 יש דוגמאות לתשובות של תלמידים, המנותחות לפי הקריטריונים שלהלן. 	
		א. תוכן ומבנה	
6-0	פתוח תוכן ומבנה	<p>1 איכות התוכן</p> <p>בקטגוריה זו מפורטות ההנחיות לציונים 0, 2, 4, 6. עם זאת הבודק רשאי לתת ציוני ביניים (1, 3, 5) לפי שיקול דעתו.</p> <p>6 = בעלילת הסיפור יש כל הרכיבים שלהלן והם מפותחים היטב:</p> <ul style="list-style-type: none"> • רקע וסביבה - מי? איפה? מתי? • דמויות - מעשיהן וקורותיהן (התלמיד רשאי לכתוב רק על דמות אחת). • מאפיינים פנימיים - מחשבות, רגשות ורצונות של הדמויות. <p>4 = כל הרכיבים שלעיל קיימים, אך הם מפותחים באופן חלקי או</p> <p>רק חלק מהרכיבים שלעיל קיימים והם מפותחים היטב.</p> <p>2 = כל הרכיבים שלעיל קיימים, אך הם אינם מפותחים. או</p> <p>רק חלק מהרכיבים שלעיל קיימים והם מפותחים באופן חלקי.</p> <p>0 = הסיפור בסיסי. רק חלק מהרכיבים שלעיל קיימים והם אינם מפותחים.</p>	

מחווין למבחן פנימי 114 בעברית לכיתה ה', תשע"ח

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון לפי רמות הביצוע / התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
15	פתוח תוכן ומבנה	<p>2) לכידות הסיפור</p> <p>בקטגוריה זו מפורטות ההנחיות לציונים 0, 3, 5, 6. עם זאת הבודק רשאי לתת ציוני ביניים (1, 2, 4) לפי שיקול דעתו.</p> <p>6 = הסיפור לכיד:</p> <ul style="list-style-type: none"> • הסיפור עצמאי (אוטונומי) ואפשר להבינו ללא הקשר נוסף. • יש קשר (כרונולוגי, סיבתי) הגיוני (גלוי או סמוי) בין אירועי הסיפור. • כל האירועים ותיאורי הדמויות בסיפור (רצף העלילה) מקושרים ותורמים להבנתו. <p>5 = יש פגימה קלה בלכידות הסיפור.</p> <p>3 = יש פגימה בינונית בלכידות הסיפור.</p> <p>0 = יש פגימה רבה בלכידות הסיפור.</p>	6-0
ב. לשון			
	פתוח לשון	<p>1) קישוריות</p> <p>2 = הסיפור מקושר היטב:</p> <ul style="list-style-type: none"> • מילות הקישור, המאזכרים והקשרים האחרים מגוונים, והשימוש בהם מדויק. • זמני הפועל מתאימים לאירועי הסיפור. <p>1 = קישוריות בינונית - יש פגימה בקישוריות הסיפור.</p> <p>0 = קישוריות מועטה - הסיפור כמעט אינו מקושר.</p>	2-0
	פתוח לשון	<p>2) אוצר מילים</p> <p>2 = אוצר המילים עשיר ומגוון, השימוש במילים מדויק.</p> <p>1 = אוצר המילים בסיסי ואינו מגוון דיו או השימוש במילים אינו מדויק תמיד.</p> <p>0 = אוצר המילים דל או השימוש במילים אינו מדויק.</p>	2-0
	פתוח לשון	<p>3) תחביר</p> <p>1 = מבנה המשפטים תקני, יש התאם דקדוקי (במין, במספר ובידוע).</p> <p>0 = יש שגיאות רבות במבנה המשפט ובהתאם הדקדוקי.</p>	1, 0

מחונן למבחן פנימי 114 בעברית לכיתה ה', תשע"ח

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון לפי רמות הביצוע / התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
15	פתוח לשון	<p>4 פיסוק</p> <p>1 = השימוש בסימני הפיסוק נכון ברוב הטקסט (נקודה, סימן שאלה, נקודתיים, מירכאות וסימן קריאה).</p> <p>0 = השימוש בסימני הפיסוק אינו נכון ברוב הטקסט או אין שימוש בהם כלל.</p> <p>הערה: שימוש תקני בסימן פסיק אינו נדרש.</p>	1, 0
	פתוח לשון	<p>5 כתיב</p> <p>2 = אין יותר משתי שגיאות כתיב שונות.</p> <p>0 = יש שלוש שגיאות כתיב שונות או יותר.</p> <p>הערות:</p> <ul style="list-style-type: none"> - שגיאת כתיב חוזרת תיחשב שגיאת כתיב אחת. - הקפדה על כללי הכתיב חסר הניקוד אינה נדרשת. 	2, 0

מחונן למבחן פנימי 114 בעברית לכיתה ה', תשע"ח

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון לפי רמות הביצוע / התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
		חלק שני: טקסט מידע – מגדלים של גידולים	
16	סגור הבנת המשמעות הגלויה	מטרה: לאתר מאפיינים בטקסט.	2-0
		2 = תשובה שמסומן בה ✓ ליד שתי התשובות האלה: (2) זריעה בשדות עצומים (4) שימוש בטרקטור. 1 = תשובה שמסומן בה ✓ ליד אחת התשובות שלעיל או מסומן בה ✓ ליד שתי תשובות, אך אחת מהן שגויה. 0 = כל תשובה אחרת	
17	ר"ב הבנת המשמעות המשתמעת	מטרה: להבין בעיה לפי הכתוב בשורות נתונות בטקסט.	3, 0
		3 = התשובה הנכונה: (3) האוכלוסייה מתרבה ולא יהיו די שטחים חקלאיים כדי לגדל גידולים למאכל. 0 = כל תשובה אחרת	
18	ר"ב בחינה והערכה של רכיבים	מטרה: להעריך קשר לוגי בין שתי פסקות בטקסט (הדגמה).	3, 0
		3 = התשובה הנכונה: (2) כדי להביא דוגמה למקום שיש בו חקלאות לגובה. 0 = כל תשובה אחרת	

מחוון למבחן פנימי 114 בעברית לכיתה ה', תשע"ח

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון לפי רמות הביצוע / התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
19	פתוח הבנת המשמעות הגלויה	מטרה: להבין תהליך מפורש בטקסט ולהשלים את החסר בקטע חדש, שהוא פרפרזה של הכתוב בטקסט המקורי (שורות 12-17).	
		<p>3 = תשובה בארבעת הסעיפים כפי שמפורט להלן:</p> <p>(1) חקלאות אנכית או גידול אנכי או שיטת החקלאות האנכית</p> <p>(2) אדניות או האדניות</p> <p>(3) מעלה</p> <p>(4) שם תואר המתאר את החלק העליון של מגדל האדניות ומתאים למשפט מבחינה תחבירית (אין להפחית נקודות אם כתב התלמיד מילה מיוחדת [ה' הידיעה]), לדוגמה:</p> <p>– גבול</p> <p>– עליון</p> <p>– אחרון</p> <p>הערה: תתקבל גם תשובה הכתובה בשגיאות כתיב.</p> <p>2 = תשובה בשלושה סעיפים כפי שמפורט לעיל.</p> <p>1 = תשובה בשני סעיפים או רק בסעיף אחד כפי שמפורט לעיל.</p> <p>0 = כל תשובה אחרת, לדוגמה:</p> <p>סעיף 1:</p> <p>– אנכי</p> <p>– אנכי</p> <p>– גידול גלובל</p> <p>– מלך אדני</p> <p>סעיף 2:</p> <p>– אדני</p> <p>– מלךים</p> <p>– מבנים סלרים</p> <p>סעיף 3:</p> <p>– מטפ</p> <p>– אמלף</p> <p>סעיף 4:</p> <p>– אמלף</p> <p>– ראש</p>	3-0

מחונן למבחן פנימי 114 בעברית לכיתה ה', תשע"ח

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון לפי רמות הביצוע / התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
20	ר"ב בחינה והערכה של רכיבים	מטרה: לזהות את הקשר בין קטע מסוים בטקסט (שורות 14-17) ובין טקסט חזותי (איור).	2, 0
		2 = התשובה הנכונה: (1) את הפעולה של מגדל האדניות 0 = כל תשובה אחרת	
21	ר"ב הבנת המשמעות הגלויה	מטרה: לאתר סיבה מפורשת בטקסט (שורות 24-29).	3, 0
		3 = התשובה הנכונה: (2) המים מטפטפים מכל אדנית לאדנית שמתחתיה. 0 = כל תשובה אחרת	
22	סגור הבנת המשמעות המשתמעת	מטרה: להבין קשרים לוגיים שאינם מפורשים בטקסט (שורות 30-33) ולייצג אותם בטקסט חזותי (תרשים).	2, 0
		<p>2 = שלושת המשפטים כתובים בתרשים כפי שמתואר להלן:</p> <pre> graph TD A[מגדלים גידולים בתוך מבנים סגורים] -- לכן --> B[יש מעט מזיקים] B -- לכן --> C[אין צורך להשתמש בחומרי הדברה רבים] C -- לכן --> D[הנוק לסביבה קטן יותר] </pre> <p>הערה: תתקבל גם תשובה שבה לא הועתקו המשפטים במדויק. 0 = כל תשובה אחרת</p>	

מחונן למבחן פנימי 114 בעברית לכיתה ה', תשע"ח

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון לפי רמות הביצוע / התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
23	פתוח הבנת המשמעות הגלויה	<p>מטרה: לאתר מידע בטקסט (שורות 17-23) ולכתוב יתרון נוסף ליתרונות שבשאלה.</p> <p>2 = תשובה העוסקת באחד היתרונות האלה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - חיסכון בשטח - היעדר תלות בעונות השנה או בתנאי האקלים באזור. <p>לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - חקלאים כצא גופס, פחל, מקום - מנצלים את הפניונים מכיוון שאין רובה שטחים. - שזה גדל בכל האזורים. - לא צריך אפלטם בלונה שאנו נמצאים בה. <p>0 = כל תשובה אחרת, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - מדפים בגן מבנה סלול (התשובה היא עובדה ואין היא עוסקת ביתרון שבגידול במבנה סגור). - כל האדניאג מולקול בלג אכלונה אחת. - זה יגרי בריא - יש פחל מציקים (תשובה זו נוגעת ליתרון שכתוב בשאלה - חומרי הדברה). 	2, 0

מחווין למבחן פנימי 114 בעברית לכיתה ה', תשע"ח

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון לפי רמות הביצוע / התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
23	פתוח הבנת המשמעות הגלויה	מטרה: לאתר מידע בטקסט (שורות 34-38) ולכתוב שני חסרונות.	2-0
		<p>2 = תשובה העוסקת בשני חסרונות מהחסרונות האלה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - הכסף הרב הדרוש כדי לבנות את המגדלים ולהפעילם - הקושי לפנות פסולת חקלאית מהעיר - אי-ההתאמה לגידול כל סוגי הגידולים (חוסר האפשרות לגדל עצי פרי גדולים באדניות). <p>הערות:</p> <ul style="list-style-type: none"> - שני חסרונות העוסקים באותו נושא ייחשבו חיסרון אחד. - אין להפחית נקודות אם שני החסרונות כתובים באותה שורה. <p>לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - מטעמים חלואים ורבה כסף - אי אפשר לגדל דברים מסוימים כמו עצים ושיחים. - פלטה פלא יאגר מצומצם ולא אכל פצמונים יש מקום לגדל אורגניקה. - לא יהיה ניתן לגדל עצי פרי <p>1 = תשובה העוסקת באחד החסרונות שלעיל.</p> <p>0 = כל תשובה אחרת, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - קשה אבנאם אלהם (אין הסבר למקור הקושי). - יש אלו אוסויה גדולה ומטע צמונים שאפשר לשים באדניות. 	
24	ר"ב פרשנות	מטרה: ליישם את המידע שבטקסט בהקשר אחר.	2, 0
		<p>2 = התשובה הנכונה: (3) במדינה שיש בה תושבים רבים והשטח שלה קטן.</p> <p>0 = כל תשובה אחרת</p>	
25	ר"ב פרשנות	מטרה: להבין את הרעיון המרכזי שבטקסט ולבחור כותרת אחרת המתאימה לטקסט.	2, 0
		<p>2 = התשובה הנכונה: (4) איך תיראה החקלאות בעתיד?</p> <p>0 = כל תשובה אחרת</p>	
26	ר"ב בחינה והערכה של רכיבים	מטרה: להבין את הרעיון המרכזי בכל פסקה ולשבץ משפט נתון (חוץ-טקסטואלי) בפסקה מתאימה.	3, 0
		<p>3 = התשובה הנכונה: (3) בסוף הפסקה השישית (שורה 33)</p> <p>0 = כל תשובה אחרת</p>	

מחוון למבחן פנימי 114 בעברית לכיתה ה', תשע"ח

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון לפי רמות הביצוע / התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
27	פתוח פרשנות	מטרה: לאתר מידע בטקסט וליישם אותו בהקשר אחר.	0, 2, 3
		<p>3 = תשובה העוסקת בכך שהגידול אינו אנכי ונימוק העוסק בכך שאיילת לא גידלה את החסה במגדל של אדניות, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - זה לא מלך של אדניא - בחקלאות אנכי, האדניא נמצא אחת אחת פשוט בקומה ואין מדובר באדניא אחת - לפי דלגה איילת לא משמשת בגידול אנכי מכיוון שהגידול האנכי נלשף בעזרת מכשיר מיוחד שמסופה את הגידולים. איילת מלך חסה בצורה נלשף גם אם היא בגן בניין. <p>(ה"מכשיר המיוחד" הוא מגדל של אדניות.)</p> <p>2 = תשובה העוסקת בכך שהגידול אינו אנכי ונימוק שיש בו קשר בין החסה שגידלה איילת ובין מאפיינים של החקלאות האנכית שאינם "גידול במגדל של אדניות", לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - לא, כי במרפסת יש בקיץ גיאום של פטל (אור לחם) - זה לא במבנה סלון. - לא, כי זה לא אוטומטי. - לא כי היא לא גומא במים. <p>0 = כל תשובה אחרת, לרבות תשובה העוסקת רק בגידול לגובה, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - איילת לא מלך גידול אנכי כי גידול אנכי הוא גידול אלופה. (התשובה אינה עוסקת במבנה של אדנית מעל לאדנית.) - לפי דלגה מה שאיילת מלך זה לא נקרא גידול אנכי. גידול אנכי הוא שימוש מופתח בחומרי הדברה ושימוש מופתח במים. <p>(אמנם התשובה עוסקת במאפיינים של החקלאות האנכית, אך אין קשר בין המאפיינים האלה ובין האופן שבו גידלה איילת את החסה.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - זה לא גידול אנכי מכיוון שאנכי זה מלך חסה - כן זה סוג של גידול אנכי כי גידול אנכי הוא באדניא והיא גם מלך חסה בחסה באדניא. - לא משום שהיא מלך חסה אחת אחת אביגה ואדניא לא חן שום מקום. 	

מחונן למבחן פנימי 114 בעברית לכיתה ה', תשע"ח

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון לפי רמות הביצוע / התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
28	פתוח לשון	ידע קודם נדרש: להכיר צורות של סמיכות. מטרה: ליצור צירופי סמיכות לפי צירופי מילים נתונים.	
		<p>2 = תשובה בשני הסעיפים כפי שמפורט להלן:</p> <p>(1) מערכות השקיה או מערכות השקייה</p> <p>(2) חומרי הדברה</p> <p>הערה: אין להפחית נקודות אם נוספה ה' הידיעה בסומך.</p> <p>1 = תשובה רק בסעיף אחד כפי שמפורט לעיל.</p> <p>0 = כל תשובה אחרת, לדוגמה:</p> <p>סעיף 1:</p> <p>– מְלִיכָה פִּלְסְקִיָּה</p> <p>– מְלִיכָה אֶלְפִּיָּה</p> <p>– מְלִיכָה פִּלְסְקִיָּה</p> <p>סעיף 2:</p> <p>– חֹמְרֵי אֶלְפִּיָּה</p> <p>– חֹמְרֵי אֶלְפִּיָּה</p> <p>הערה: אם מילה כתובה בשגיאת כתיב, התשובה שגויה.</p>	2-0
29	פתוח לשון	ידע קודם נדרש: להכיר שמות תואר. מטרה: ליצור שמות תואר משורשים נתונים ולהתאימם לשמות עצם נתונים.	
		<p>2 = תשובה בשלושת הסעיפים כפי שמפורט להלן:</p> <p>(1) קטנות</p> <p>(2) טעימים</p> <p>(3) גדולות</p> <p>1 = תשובה בשני סעיפים או רק בסעיף אחד כפי שמפורט לעיל.</p> <p>0 = כל תשובה אחרת</p> <p>הערה: אם מילה כתובה בשגיאת כתיב, התשובה שגויה.</p>	2-0

מחונן למבחן פנימי 114 בעברית לכיתה ה', תשע"ח

מספר הפריט	סוג הפריט	הציון לפי רמות הביצוע / התשובה הנכונה	אפשרויות הציון
30	סגור לשון	ידע קודם נדרש: להכיר את סימני הפיסוק ואת תפקידם. מטרה: לשבץ סימני פיסוק (סימן שאלה [?], נקודה [.], נקודתיים [:]), מירכאות [" "] במשפטים נתונים.	
		<p>2 = תשובה בשלושת הסעיפים כפי שמפורט להלן:</p> <p>(1) אבנר שאל: "מה כדאי לגדל באדניות?" או אבנר שאל: "מה כדאי לגדל באדניות?"</p> <p>(2) נועה שתלה באדניות שלושה סוגי ירקות: עגבנייה, צנונית וחסה.</p> <p>(3) מיכל אמרה לדניאל שבעתיד תתפתח החקלאות האנכית.</p> <p>הערה: אין להפחית נקודות אם נכתבו פסיקים.</p> <p>1 = תשובה בשני סעיפים או רק בסעיף אחד כפי שמפורט לעיל.</p> <p>0 = כל תשובה אחרת</p>	2-0

מחוון למבחן פנימי 114 בעברית לכיתה ה', תשע"ח

נספח

דוגמאות לתשובות של תלמידים במשימה בהבעה בכתב

דוגמה 1

שם הסיפור: שינוי בעצמך מחשב

אבא נכנס לדג, אבידו ארלס לדג ורחב, בגחילה לא
הבנו מה זה אבא אז שראינו אג האזור שפיה מצויר על
זה הארלס הבנו, זה מחשב. אבדלג שאבא חיבר אג
המחשב, מחשבאג הגרצצו בגאשי מה יקרף זכשיו במשפחה?
איך גפיה האווירה? האם נמשיך לפיג אחים אלהים?
אפגל נוצר ריב זצום של צקא, קאלא, דיבורים
בטנים לבאים אחד אמר לשני: "לא אני ראשון אג
אחרון!" חקם קאלו אחד אג פשני, חקם צקא לאמא
אבא: "אבא געניש אג!" וכך שבוץ שלם של פרים פפה,
הגחולו לשנא אחד אג פשני, אמחה, אבא פוציא
אג המחשב מהביג, חכנו לפיג אחים אלהים ומאשרים.

הקריטריונים	אפשרויות הציון	הציון	ההסבר
א. תוכן ומבנה			
1. איכות התוכן	6-0	6	הסיפור עוסק בשינוי - קניית מחשב חדש. בעלילת הסיפור יש כל הרכיבים והם מפותחים היטב: רקע וסביבה - אבא נכנס לדג, אבידו ארלס לדג ורחב [...] זה מחשב. דמויות - יש תיאור מפורט של מעשי הדמויות בעקבות קניית המחשב. מאפיינים פנימיים - יש תיאור מפורט של מחשבות ורגשות: מה יקרף זכשיו במשפחה? [...] האם נמשיך לפיג אחים אלהים? [...] הגחולו לשנא אחד אג פשני [...]
2. לכידות הסיפור	6-0	6	הסיפור לכיד - הוא עצמאי ויש קשר כרונולוגי הגיוני בין אירועי הסיפור.
ב. לשון			
1. קישוריות	2-0	2	הסיפור מקושר היטב.
2. אוצר מילים	2-0	2	אוצר המילים עשיר ומגוון: אבידו, הגרצצו בגאשי, אפגל, ריב זצום.
3. תחביר	1, 0	1	מבנה המשפטים תקני.
4. פיסוק	1, 0	1	השימוש בסימני הפיסוק נכון ברוב חלקי הסיפור.
5. כתיב	2, 0	2	אין שגיאות כתיב.
סך-הכול			20 נקודות (מתוך 20 נקודות)

מחווין למבחן פנימי 114 בעברית לכיתה ה', תשע"ח

דוגמה 2

שם הסיפור: "כאלב שלי"

יום אחד בני המשפחה הלכו בצהר שנתאמו
כאלב. בהגחה רצו כאלבנו מחלבה:
שלא יזלזל אנכי... אמחה
כשגחתי בהאר שמתגי קול נביחה זה היה
כאלב! כולנו הגדלנו והלסקנו רק
בו, הוא השפיע על ביגנו אטובה הוא
נגן אויג שמחה ואולר גמיד היו או
אנדילג אלא גמיד קפול אשגאל. מאס
שכאלב אצולו בהיג גמיד יש לנו
בהיגו פרלשג שמחה ואולר.
כאלב ממש השפיע אטובה...

הקריטריונים	אפשרויות הציון	הציון	ההסבר
א. תוכן ומבנה			
1. איכות התוכן	6-0	4	הסיפור עוסק בשינוי - אימוץ כלב והבאתו הביתה. בעלילת הסיפור יש כל הרכיבים, אך רק חלק מהם מפותח: רקע וסביבה - יום אחד בני המשפחה [...] - המשפט אינו מפותח דיו. דמויות - יש תיאור של דמות הכלב והוא מפותח באופן חלקי: [...] גמיד היו או אנדילג אלא גמיד קפול אשגאל. מאפייינים פנימיים - יש תיאור מפורט של מחשבות ורגשות: בהגחה רצו כאלבנו מחלבה: שלא יזלזל אנכי [...] כולנו הגדלנו [...] פרלשג שמחה ואולר [...] השפיע אטובה ...
2. לכידות הסיפור	6-0	5	יש פגימה קלה בלכידות הסיפור - פער פוגם ברצף העלילה: בני המשפחה חששו לאמץ כלב ולהביאו לביתם, אך פתאום למחרת אימצו כלב והביאו אותו לביתם.
ב. לשון			
1. קישוריות	2-0	2	הסיפור מקושר היטב במילות זמן.
2. אוצר מילים	2-0	2	אוצר המילים מגוון: השפיע אטובה, אנדילג, אויג שמחה, ראשנו.
3. תחביר	1, 0	1	מבנה המשפטים תקני.
4. פיסוק	1, 0	1	השימוש בסימני הפיסוק נכון ברוב חלקי הסיפור.
5. כתיב	2, 0	2	אין שגיאות כתיב.
סך-הכול		17 נקודות (מתוך 20 נקודות)	

מחווין למבחן פנימי 114 בעברית לכיתה ה', תשע"ח

דוגמה 3
שם הסיפור: שינוי חיי
 פיי קראים אי ילף רציגי
 אספר סיפור ששינה אג חיי שפייגי קטנפ
 אכ פיה אי דאקא אלסנייס מאדז כאאבאג אפאריס
 שזי לא ידעל איך אפגאדזד האכנא ארופא אפא נא
 אי טיפאג הטיפאג לא עזלו דאקא אלסנייס נאשכא
 נאשכא ארבה שנים עז מאפני בלךך שנה
 אקצג עשוא אי ניגאח באשכן אפייגי בביג
 חאזיס אמאדז כאא אי אמלוג שפרדימא אלגי
 דאקאג מאכ עבול באלסנייס חיי פלגא
 לא כאא יאג אפייגי יכאל אשחאג במימ
 בוי שיכאב אי אני מקאול שפסיפור מלניין
 בכרכה ילף

ההסבר	הציון	אפשרויות הציון	הקריטריונים
א. תוכן ומבנה			
1. איכות התוכן	6	6-0	הסיפור עוסק בשינוי - שינוי במצב הבריאות. בעלילת הסיפור יש כל הרכיבים והם מפותחים היטב: רקע וסביבה - התיאור מפותח: פיי קראים אי ילף רציגי אספר סיפור ששינה אג חיי שפייגי קטנפ [...] פאריס שזי לא ידעל איך אפגאדזד [...] דמויות - האירוע המרכזי בחייה של הדמות מתואר במפורט: אכ פיה אי דאקא אלסנייס מאדז כאאבאג [...] עשוא אי ניגאח [...] חיי פלגא לא כאא יאג אפייגי יכאל אשחאג במימ [...] מאפיינים פנימיים - יש תיאור מפורט של רגשות ומחשבות: כאא אי, חיי פלגא, בוי שיכאב אי.
2. לכידות הסיפור	6	6-0	הסיפור לכיד - הוא עצמאי ויש קשר כרונולוגי הגיוני בין אירועי הסיפור.
ב. לשון			
1. קישוריות	1	2-0	יש פגימה בקישוריות הסיפור - שפייגי במקום "כשהייתי" (מילת השעבוד אינה תקינה), אמצעי הקישור העיקרי הוא ו' החיבור: אפאריס [...] אפייגי בביג חאזיס אמאדז כאא אי [...] אפייגי יכאל [...]
2. אוצר מילים	1	2-0	אוצר המילים בסיסי: עז מאפני בלךך שנה אקצג.
3. תחביר	1	1, 0	המבנה התחבירי של רוב המשפטים תקני אף שיש ליקויים תחביריים: פיה אי דאקאג במקום "היו לי דלקות", דאקא אלסנייס במקום "דלקות האוזניים", לא כאא יאג במקום "האוזניים שלי לא כאבו יותר".
4. פיסוק	0	1, 0	אין סימני פיסוק.
5. כתיב	2	2, 0	הכתיב תקין.
סך-הכול	17 נקודות (מתוך 20 נקודות)		

מחוון למבחן פנימי 114 בעברית לכיתה ה', תשע"ח

דוגמה 4

שם הסיפור: שינוי הירד

היה הירד פלם ירד בביג ספר "מולדג". היא הירד כמו "חנניג".
 היא אהבה אקלא ספרים, היה לה מלשקפיים אהבה רק דברים של בנים.
 כל הכינה גמיד ציקה לה, קיאלה אלגה אהבה אלגה. הירד
 מאד נשענה מכך. כלבאר שבוך החיטה הירד אלגה שינוי
 בלצמה. היא באה אביג הספר לה צמידים ולשרטאל. לא הכינה
 שיליזי ביה, קיאלה ירדים אחרים, ציקה אירדים והיו לה המון חברים
 כמוה. רק מקובלים לאהבה ארציק. היא שכחה מכל הדברים
 שהיא אהבה אלגה אהבה שהשינוי שהיא אלגה היה רק אלמן
 הסביבה, ואיך להסביבה לאלה אלגה אהבה ללא לא היא. יום
 אחת, חזרה אפוא לה היא אהבה לאף בנאדם בלואם לא
 יוכל ללגה אלגה כי כלגה היא!

ההסבר	הציון	אפשרויות הציון	הקריטריונים
א. תוכן ומבנה			
הסיפור עוסק בשינוי – ילדה ששינתה את התנהגותה. בעלילת הסיפור יש כל הרכיבים, אך רק חלק מהם מפותח: רקע וסביבה – רוב התיאור מפותח: היה הירד פלם ירד בביג ספר "מולדג". היא הירד כמו "חנניג" [...] אהבה רק דברים של בנים. – לא ברור מה הם "דברים של בנים". דמויות – תיאור הדמות לפני השינוי מפותח היטב וכך גם תגובת הסביבה אליה לפני השינוי ובמהלכו. מאפיינים פנימיים – ההבנה בנוגע לשינוי שחל בדמות מפותחת באופן חלקי (המחשבות והרגשות שנלוו לתהליך אינם מתוארים): הכינה שהשינוי שהיא אלגה היה רק אלמן הסביבה [...] אהבה ללא לא היא. יום אחת, חזרה אפוא לה היא [...]	5	6-0	1. איכות התוכן
יש פגימה בינונית בלכידות הסיפור – לא ברור למה התחרטה הילדה והשתנתה שוב ביום אחד.	4	6-0	2. לכידות הסיפור
ב. לשון			
הסיפור מקושר היטב.	2	2-0	1. קישוריות
אוצר המילים מגוון: אלמן הסביבה, ציקה, פלויבה.	2	2-0	2. אוצר מילים
המבנה התחבירי של רוב המשפטים תקני. המשפט היה לה מלשקפיים אינו תקני. צ"ל: "היו לה משקפיים".	1	1, 0	3. תחביר
השימוש בסימני הפיסוק נכון.	1	1, 0	4. פיסוק
יש שגיאת כתיב אחת: בנאדם. צ"ל: "בן אדם".	2	2, 0	5. כתיב
17 נקודות (מתוך 20 נקודות)			סך-הכול

מחווין למבחן פנימי 114 בעברית לכיתה ה', תשע"ח

דוגמה 5
שם הסיפור: שינוי מחצית שנה
 סיפור זה מספר עליו אף פשוטו שליו במחצית השנה.
 וכאן פלא מחוץ...
 מחוץ שנה אכל החצי שלה, פרזלטי קושי.
 פקושי היה באימונים, באנגליה.
 היה אי קשה אנסה פכל.
 פליץ חצי שנה, אפגלדה פיהג טאבה אבא יכאלי
 אפליץ יארי.
 פרזלטי לבהצי פשוני אני חייבה אפגלטי.
 אקחטי אגל צמטי בידיים, קמטי בבוקר, אפצחטי.
 בליאור פרזלטי שאני יארי מגאמצי.
 וכאן פסיפור נלמח...

הקריטריונים	אפשרויות הציון	הציון	ההסבר
א. תוכן ומבנה			
1. איכות התוכן	6-0	3	הסיפור עוסק בשינוי – ההישגים בלימודים השתנו לטובה. בעלילת הסיפור יש כל הרכיבים, אך הם מפותחים באופן חלקי: רקע וסביבה – התיאור אינו מפותח: סיפור זה מספר עליו פשוטו שליו במחצית השנה. דמויות – יש תיאור בסיסי ועמום של הדמות: קשה אנסה פכל [...] קמטי [...] אפצחטי. מאפיינים פנימיים – יש תיאור רגשות ומחשבות של הדמות: פרזלטי קושי [...] היה אי קשה [...] פרזלטי לבהצי פשוני [...] אקחטי אגל צמטי בידיים, קמטי בבוקר, אפצחטי. בליאור פרזלטי שאני יארי מגאמצי.
2. לכידות הסיפור	6-0	4	יש פגימה בלכידות הסיפור – בסוף הסיפור יש מעבר מעניין לעניין: מהמאמץ להשתפר אל ההצלחה: אקחטי אגל צמטי בידיים, קמטי בבוקר, אפצחטי. בליאור פרזלטי שאני יארי מגאמצי – יש תיאור של המאמץ להשתנות, אך הוא נקטע בתיאור ההצלחה ונמשך שוב בתיאור המאמץ.
ב. לשון			
1. קישוריות	2-0	2	הסיפור מקושר היטב באמצעות מילות קישור וקשרים מגוונים אחרים, כגון מילות זמן: מחוץ שנה, פליץ חצי שנה, לבהצי פשוני.
2. אוצר מילים	2-0	1	אוצר המילים בסיסי – יש חזרות רבות על המילה פרזלטי, יש מילים וצורות בלשון דיבור: אקחטי אגל צמטי בידיים, אפליץ יארי.
3. תחביר	1, 0	1	המבנה התחבירי של רוב המשפטים תקני אף שיש ליקויים תחביריים: פליץ חצי שנה. צ"ל: "כעבור חצי שנה" או "לאחר חצי שנה".
4. פיסוק	1, 0	1	השימוש בסימני הפיסוק נכון.
5. כתיב	2, 0	2	הכתיב תקין.
סך-הכול	14 נקודות (מתוך 20 נקודות)		

מחוון למבחן פנימי 114 בעברית לכיתה ה', תשע"ח

דוגמה 6
שם הסיפור: המצומה
 פלם פיו שגי אחילא שאפבא אהא אה פלניא מאד.
 כלאחא פבכורה פיליפה אלו 16 איומפואדג שלא אהא קנהא אה מצומה.
 האחא פקטנא קינטא נאא כי אה פיא פיה חאבה.
 גצואם. אה כלאפיקלה אקחא אה המצומה מאחאה, פיא סיבה
 ומאד כלהא חליה האחא פקטנא. פה לא דיבולא פרה
 מאד זמן חל שאקחה האחא פקטנא אה המצומה פוי אבקל
 רשא פטלה שבה אלה.
 פיא סיבה לאחאה פה אסאה אחא אשניא אחי
 באשר.

הקריטריונים	אפשרויות הציון	הציון	ההסבר
א. תוכן ומבנה			
1. איכות התוכן	6-0	6	הסיפור עוסק בשינוי – מערכת היחסים בין שתי אחיות השתנתה בעקבות מצלמה שקיבלה אחת מהן. בעלילת הסיפור יש כל הרכיבים והם מפותחים היטב: רקע וסביבה – התיאור מפותח: פלם פיו שגי אחילא שאפבא אה פלניא מאד. כלאחא פבכורה פיליפה אלו 16 איומפואדג שלא אהא קנהא אה מצומה. דמויות – תיאור מעשי הדמויות והאירועים המרכזיים מפותח. מאפיינים פנימיים – יש תיאור מפותח של מחשבות ורגשות: אחילא שאפבא [...] האחא פקטנא קינטא נאא [...] ומאד כלהא חליה [...] אסאה [...] אחי באשר.
2. לכידות הסיפור	6-0	3	יש פגימה בינונית בלכידות הסיפור – יש פערים הפוגמים ברצף העלילה: לא ברור כיצד הצליחה האחות הקטנה לקחת את המצלמה, כיצד נשברה המצלמה, מה סיפורה האחות הקטנה לבסוף ולמה סלחו האחיות זו לזו.
ב. לשון			
1. קישוריות	2-0	1	קישוריות הסיפור בינונית – המשפטים אינם מקושרים במילות קישור, כל משפט כתוב כמשפט עצמאי. ו' החיבור חסרה: פוי אבקל רשא פטלה שבה אלה או "ושברה אותה בטעות".
2. אוצר מילים	2-0	1	אוצר המילים בסיסי – יש מילים שאינן הולמות את רוח הסיפור: חל שאקחה האחא, בצירוף חאבה גצואם כתוב "תצלום" במקום "צילום" (חובבת צילום).
3. תחביר	1, 0	0	יש ליקויים תחביריים רבים: כלאחא פבכורה – צ"ל: "האחות הבכורה", אהא – צ"ל: "אימא" (האימא שלהן), פה לא דיבולא – צ"ל: "הן לא דיברו", פיא סיבה ומאד כלהא חליה האחא פקטנא – צ"ל: "היא סירבה, והאחות הקטנה כעסה על אחותה הגדולה".
4. פיסוק	1, 0	1	השימוש בסימני הפיסוק נכון.
5. כתיב	2, 0	0	יש שלוש שגיאות כתיב – פיליפה, איומפואדג, קינטא.
סך-הכול	12 נקודות (מתוך 20 נקודות)		

מחווין למבחן פנימי 114 בעברית לכיתה ה', תשע"ח

דוגמה 7

שם הסיפור: מלני אשיר
 היה היה פלם כפר היו מגארכים
 של לנג אוסי. היה איד ביג
 מקאלט של פם קנא אג מטט פאול שיכא
 אקנא. אשם גם היה אולא פם רצו
 אמאלאג פלם אחא אולא. פם מיאלא אולא
 אכא ב סב מיולין שקל אכא פם שמח
 אפם קנא כא מה שלפם רצו קנא: בלדימ,
 פמון אולכ, קנא רהיטימ אביג, עברו אביג
 חדש אכא פם חיו באולטר אולטר
 עך ערם פיום פלפ.

ההסבר	הציון	אפשרויות הציון	הקריטריונים
א. תוכן ומבנה			
1. איכות התוכן	3	6-0	הסיפור עוסק בשינוי - זכייה בהגרלת "לוטו". בעלילת הסיפור יש כל הרכיבים, אך הם מפותחים באופן חלקי: רקע וסביבה - התיאור מפותח: היה היה פלם כפר היו מגארכים של לנג אוסי. היה איד ביג מקאלט של פם קנא [...] דמויות - תיאור הדמויות אינו מפותח: אפם קנא כא מה שלפם רצו קנא [...] אכא פם חיו באולטר אולטר [...] מאפיינים פנימיים - תיאור המחשבות והרגשות אינו מפותח: פם רצו אמאלאג פלם אחא אולא, פם שמח.
2. לכידות הסיפור	4	6-0	יש פגימה בלכידות הסיפור - אפשר להבין שענת ויוסי עניים, אך לא ברור מדוע הם מתארחים בכפר והיכן נמצא ביתם. כמו כן לא ברור הקשר בין הכפר ובין ביתם - האם ביתם נמצא בכפר?
ב. לשון			
1. קישוריות	1	2-0	קישוריות הסיפור בינונית - מילות הקישור והמאזכרים אינם מגוונים.
2. אוצר מילים	1	2-0	אוצר המילים בסיסי.
3. תחביר	0	1, 0	יש ליקויים תחביריים רבים: היה היה פלם כפר היו מגארכים של לנג אוסי - סדר המילים במשפט זה אינו תקין; היה איד ביג מקאלט - צ"ל: "הייתה ליד ביתם...", אפם קנא כא מה שלפם רצו קנא - צ"ל: "והם קנו כל מה שהם רצו".
4. פיסוק	1	1, 0	השימוש בסימני הפיסוק נכון ברוב הסיפור.
5. כתיב	0	2, 0	יש יותר משלוש שגיאות כתיב שונות: אשיר, מגארכים, מקאלט, אמאלאג.
סך-הכול	10 נקודות (מתוך 20 נקודות)		